

kártérítést von maga után. Az elkészült részek, továbbá a bitorlás előkészítésére, valamint a bitorló cselekmény előzetes hirdetésére szolgáló különös cszközök és készülékek ebben az esetben is elkoboztatnak. A bírói eljárás a polgári bíróságokhoz és pedig mindig a kir. törvényszékekhez tartozik. A per megindításával egyidejűleg, vagy azelőtt, vagy a per folyamán a sértett kérelmére, ha a bitorlás tényálladékát és igényei érvényesítésének veszélyeztetését valószínűsíti, a bíróság biztosítási intézkedéseket tesz, nevezetesen a példányokat és készülékeket zárlat alá veszi és a bitorlót a bitorlás ismétlésétől, vagy folytatásától eltiltja. Szerzőjogi bitorlás miatti eljárás csak a sértett fél kérelmére indulhat meg. A külföldiek művei, ha azok először Magyarországon jelentek meg, úgy védetnek, mint a magyar művek. Egyebekben a nemzetközi szerződések az irányadók. Legnevezetesebb szerződés e tekintetben az 1922:13-ik tc.-ben foglalt berni egyezmény, mely az irodalmi és művészeti művek védelmére alakult és a nemzetközi berni-unióban tömörült országok megegyezését tartalmazza. Ezen egyezmény lényege, hogy az egyezményhez tartozó országok saját területükön más egyezményes országok alattvalóinak ugyanannyi és ugyanolyan védelmet biztosítanak, mint saját alattvalóiknak, de legalább annyit, amennyi a berni egyezményi okmányban elő van írva. A berni egyezményhez Európának majdnem minden országa csatlakozott. Észak-Amerikával külön egyezményünk van. Vannak még nemzetközi egyezmények a szerzőjog védelmére, különösen az amerikai államok között, ezekhez azonban mi a mai napig nem csatlakoztunk.

(Dr. Palágyi Róbert.)

Szezonnyitás, a színházi évad kezdete. Megjelennek az első előadást bejelentő színlapok a hirdetőoszlopokon, összegyűlik az új tagokkal kiegészített társulat a legtöbbször újonnan tatarozott és szépen kitakarított színházban, a sajtó barátságosan beharangozza az új terveket és az új program alapján pihent erővel kezdődik az új színiévad, telve bizalommal, ambícióval. Vidéken az előleges

színházi jelentések és bérletcsináló titkár megjelenése előhírnökei a színi szezon megnyitásának. Megjelennek a podgyással megrakott szekerek, a lakástkereső színészek és kíváncsi, kémlelő szemek igyekeznek kikutatni a csomagokkal felpakkolt társaságból a fürgelábú táncos primadonnát, a hódító bonvivánt, a mosolyra fakasztó komikust. Gyors elhelyezkedés az öltözőben, lassú összemelegedés a közönséggel és egykettőre benne vagyunk a színi szezon izgalmainak kellős közepében. (V. ö. Kapunyítás és Szezonzárás.)

Szezonnyitó színdarab, rendszerint csak előcsatája a szezonnak, kóistoló, amely kitapogatja a közönség hangulatát és a színházi konjunktúra mértékét. A hosszabb sikerre szánt darab csak ennek a próbabaloppnak a lezajlása után következik.

Szezonvég. A színházi évad a melegebb idők beálltával a befejezés előtt szokott tartani. Ilyenkor már csak legritkábban adnak új darabot, hanem e helyett vagy vendégszerepléssel élénkítik a műsort, vagy az elmúlt év legsikerültebb színdarabját veszik újra elő.

Szezonzárás, a színi évad befejezése. Az utolsó előadás után legördül a fűgöny, a fővárosban a hagyományos záporpróba, búcsúzkodás a nyaralás vagy más színházhoz való elszerződés előtt, bezárulnak a színház kapui, a nézőterre egy időre por és csend borul, vagy tatarozó munkások zaja veri fel a csendet. Az igazgatói irodákban elkészítik az elmúlt szezon művészi és anyagi mérlegét, a megtakarított pénz a bankba kerül, vagy megindul a hajsza az új pénzes csendestárs után. Leltár, a ruhatár szelöltetése, molykár elleni megóvás a kísérői az ily szezonzárásnak. Vidéken az ily szezonzárás nem jelent pihenést, csak gyors csomagolást és utazást az új állomásra: ideges, megállás nélkül körforgásban. A búcsúfélésekkel járó kedves ovációk, fájdalmas válaszok, tört szívek, megszakadt remények teszik poétikussá az ily szezonzárást, melynél majdnem mindig a viszontlátás utáni